

Влада на Република Северна Македонија

Скопје, 7 ноември 2023 година
Бр. 41-10623/5

До
Претседателот на Собранието на
Република Северна Македонија
Скопје

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 188 и 189 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Северна Македонија Ви поднесува Предлог на закон за ратификација на Протоколот за елиминирање на недозволената трговија со тутунски производи, што го утврди на седницата, одржана на 7 ноември 2023 година.

За претставници на Владата на Република Северна Македонија во Собранието се определени д-р Бујар Османи, министер за надворешни работи, д-р Фатмир Меџити, министер за здравство, м-р Фатмире Исаки, заменик на министерот за надворешни работи и д-р Маја Манолева, заменик на министерот за здравство, а за повереници Наташа Дескоска, помошник директор во Министерството за надворешни работи и Стојанчо Стојковски, државен советник во Министерството за здравство.

Претседател на Владата на Република
Северна Македонија
д-р Димитар Ковачевски

Подготвил: м-р Лубомир Куќоски, советник
Проверил: Никола Пасков, раководител на одделение
Катерина Јаневска, раководител на одделение
Контролирал: Стојанчо Радичевски, помошник раководител на сектор
Jelmira Malicj, помошник раководител на сектор
Согласен: Снежана М. Пендовска, државен советник
Зоран Брварчевски, раководител на сектор
Одобрил: м-р Методија Димовски, генерален секретар на Владата

ПРЕДЛАГАЧ:

Владата на Република Северна Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ:

д-р Бујар Османи, министер за надворешни работи

д-р Фатмир Мечити, министер за здравство

м-р Фатмире Исаки, заменик на министерот за надворешни работи и

д-р Маја Манолева, заменик на министерот за здравство

ПОВЕРЕНИЦИ:

Стојанчо Стојковски, државен советник во Министерството за здравство и

Наташа Дескоска, помошник директор во Министерството за надворешни работи

PROPOZUES:

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së veriut

PËRFAQËSUES:

dr. Bujar Osmani, Ministër i Punëve të Jashtme

Dr. Fatmir Mexhiti, Minsitër i Shëndetësisë

Mr. Fatmire Isaki, Zëvendësministre e Punëve të Jashtme

Dr. Maja Manolleva, Zëvendësministre e Shëndetësisë

TË BESUARIT:

Stojanço Stojkovski, Këshilltar Shtetëror në Ministrinë e Shëndetësisë

Natasha Deskoska, Ndihmësdrejtore në Ministrinë e Punëve të Jashtme

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН

за ратификација на Протоколот за елиминирање на недозволената трговија со тутунски производи

PROPOZIM-LIGJ

për ratifikimin e Protokollit për eliminimin e tregtisë së palejuar të produkteve të duhanit

Скопје, октомври 2023 година

Shkup, tetor 2023

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН

за ратификација на Протоколот за елиминирање на недозволената трговија со тутунски производи

PROPOZIM LIGJ

për ratifikimin e Protokollit për eliminimin e tregtisë së palejuar të produkteve të duhanit

Се ратификува Протоколот за елиминирање на недозволената трговија со тутунски производи, усвоен во Сеул на 12 ноември 2012 година, потпишан од Република Македонија на 8 јануари 2014 година.

Член 2

Протоколот од членот 1 од овој закон во оригинал на англиски јазик и во превод на македонски јазик, гласи:

Ratifikohet Protokollin për eliminimin e tregtisë së palejuar të produkteve të duhanit, i miratuar në Seul më 12 nëntor 2012, i nënshkruar nga pala maqedonase më 08 janar 2014.

Neni 2

Protokollin nga neni 1 i këtij Ligji në origjinal në gjuhën angleze dhe në përkthim në gjuhën maqedonase, thot:

Член 3

Министерството за здравство, Министерството за финансии, Министерството за финансии - Царинската управа, Министерството за внатрешни работи, Министерството за правда, Министерството за економија и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство се определуваат како надлежни органи на државната управа што ќе се грижат за извршување на Протоколот од членот 1 од овој закон.

Neni 3

Ministria e Shëndetësisë, Ministria e Financave, Ministria e Financave – Administrata Doganore, Ministria e Punëve të Brendshme, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Ekonomisë dhe Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave përcaktohen si organe kompetente të administratës shtetërore që do të kujdesen për zbatimin e Protokollit nga neni 1 i këtij Ligji.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e 8-të nga dita e publikimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

кон Предлогот на закон
за ратификација на Протоколот за елиминирање на
недозволената трговија со тутунски производи

ARSYETIM

ndaj Propozim-ligjit për ratifikimin e Protokollit për
eliminimin e tregtisë së palejuar të produkteve të
duhanit

A. Уставна основа за донесување на Законот

Уставната основа за донесување на Законот што се предлага е содржана во член 68 став 1 алинеја 6 од Уставот на Република Северна Македонија според

A. Baza kushtetuese për sjelljen e ligjit

Baza kushtetuese për sjelljen e ligjit që propozohet përfshihet në nenin 68 paragrafi 1 alineja 6 të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut,

кој, Собранието на Република Северна Македонија со закон ги ратификува меѓународните договори на Република Северна Македонија.

Б. Причини поради кои се предлага ратификацијата на Протоколот

Рамковната конвенција за контрола на тутунот на Светската здравствена организација усвоена во Женева, на 21 мај 2003 година, во сила од 27 февруари 2005 година е еден од нај прифатените и најбрзо ратификуваните договори во историјата на ООН. До денес, Рамковната конвенција е ратификувана од 181 држава што опфаќа 90% од светската популација. Нашата држава на 30 јуни 2006 година пристапила кон оваа Конвенција. Истата предвидува строга регулација на сите сегменти од производство до оданочување на производите од тутун, притоа поттикнувајќи ги државите да предвидуваат построги мерки во овој контекст.

На петтата конференција на договорните страни на Рамковната конвенција одржана во Сеул, на 12 ноември 2012 година е усвоен Протоколот за елиминирање на недозволената трговија со тутунски производи, во сила на 25 септември 2018 година.

Протоколот е потпишан од македонска страна во Њујорк на 8 јануари 2014 година.

Протоколот претставува силна и ефикасна алатка за борба против нелегалната трговија тутунските производи и неговите сериозни последици.

Недозволената трговија со тутунски производи е континуирана глобална закана која влијае на светските економии, здравјето и јавната безбедност и носи загуби приходите во националните буџети поради неплатени даночни давачки, но и на легалната тутунска индустрија, нарушувајќи го нејзиниот углед и рушејќи ја пазарната вредност на нејзините производи. Згора на тоа, профитот од илегалната трговија со цигари, често се користи за финансирање многу поопасни активности, како што се тероризмот и организираниот криминал.

Недозволената трговија со тутунски производи претставува каква било практика или однесување поврзано со производството, испорака, примање, поседување, дистрибуција, продажба или купување на тутунски производи кое е забрането со закон. Незаконската трговија со тутун вклучува и шверц со тутун на тутунски производи, фалсификување на тутунски производи како и нелегално производство на тутунски производи.

Протоколот има за цел да ги елиминира сите форми на недозволена трговија во тутунските производи. Клучните барања на Протоколот вклучуваат лиценциран систем, системи за глобално следење на движењето и на потеклото на тутунските производи како клучна мерка за целите на намалување на нелегалната трговија со тутунски производи. Протоколот е важен меѓународен договор кој промовира глобално решение за нелегалната трговија со тутунски производи.

sipas të cilit Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut me Ligj i ratifikon Marrëveshjet Ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

B. Arsye përse propozohet ratifikimi i Protokollit

Konventa kornizë për kontroll të duhanit të e Organizatës Botërore të Shëndetësisë e miratuar në Gjenevë, më 21 maj 2003, e hyrë në fuqi më 27 shkurt 2005 është një nga Marrëveshjet më të pranueshme dhe më të shpejta të ratifikuara në historinë e OKB-së. Deri më sot, Marrëveshja Kornizë është e ratifikuar nga 181 shtete që përfshin 90% të popullsisë në botë. Shteti ynë më 30 qershor 2006 ka aderuar në këtë Konventë. Ajo parashikon rregullim të rreptë të të gjitha segmenteve nga prodhimi deri te taksimi i produkteve të duhanit, madje i inkurajon shtetet të parashohin masa më të rrepta në këtë kontekst.

Në konferencën e pestë të palëve të marrëveshjes të Konventës Kornizë të mbajtur në Seul, më 12 nëntor 2012, u miratua Protokollit për Eliminimin e Tregtisë së Palejuar të Produkteve të Duhanit, e hyrë në fuqi më 25 shtator 2018.

Protokollit është nënshkruar nga pala maqedonase në Nju Jork më 8 janar 2014.

Protokollit përfaqëson një mjet të fortë dhe efektiv për të luftuar tregtinë e paligjshme të produkteve të duhanit dhe pasojat e rënda të saj.

Tregtia e palejuar e produkteve të duhanit është kërcënim i vazhdueshëm global që prek ekonominë botërore, shëndetin dhe sigurinë publike dhe sjell humbje të të ardhurave në buxhetet nacionale për shkak të detyrimeve tatimore të papaguara, por edhe në industrinë e ligjshme të duhanit, duke dëmtuar reputacionin e saj dhe duke shkatërruar vlerën e tregut të produkteve të saj. Për këtë, fitimet nga tregtia ilegale e cigareve përdoren shpesh për të financuar aktivitete shumë më të rrezikshme, siç është terrorizmi dhe krimi i organizuar.

Tregtia e paligjshme e produkteve të duhanit paraqet çdo praktikë ose sjellje që lidhet me prodhimin, dërgimin, marrjen, posedimin, shpërndarjen, shitjen ose blerjen e produkteve të duhanit gjë që është e ndaluar me ligj. Tregtia ilegale e duhanit përfshin kontrabandën e duhanit të produkteve të duhanit, falsifikimin e produkteve të duhanit si dhe prodhimin e paligjshëm të produkteve të duhanit.

Protokollit ka për qëllim t'i eliminojë të gjitha format e tregtisë së palejuar të produkteve të duhanit. Kërkesat kryesore të Protokollit përfshijnë sistem të licencuar, sisteme për gjurmimin global të lëvizjes dhe origjinës së produkteve të duhanit si masë kyçe për qëllimet e reduktimit të tregtisë së paligjshme të produkteve të duhanit. Protokollit është marrëveshje e rëndësishme

Страните на Протоколот, се обврзани да усвојат и применуваат мерки за надзор и регулирање на синцирот на снабдување на стоки опфатени со овој Протокол со цел да спречи, открие, истражи и гони нелегалната трговија со овие стоки, мерки за зголемување на ефикасноста на надлежните органи, спречување, откривање, истрага, гонење и укинување на сите форми на нелегална трговија, како и мерки за спроведување на соработката меѓу страните на Протоколот со цел подобрување ефективностa на активностите за спроведување на законот во борбата против незаконското однесување, вклучително и кривични дела кои како такви се утврдени со овој Протокол.

Дел I од Протоколот (Чл. I-3), се однесува на употребата на термините; односот на овој Протокол со другите договори и правни инструменти; како и целта на Протоколот

Во Дел II „Општи обврски“ (чл. 4 и 5) се пропишани: општи обврски на државите страни на Протоколот

Во Дел III (чл. 6-14) „Контрола на снабдувачкиот систем“ од Протоколот е пропишана: должноста за издавање лиценца како и спроведување на еквивалентен систем на одобрување или контрола; детална проверка на деловното работење; следење на движење и следење на потеклото, водење евиденција, мерки за безбедност и превентивни мерки, продажба преку интернет, телекомуникациски или други технологии во развој, слободни зони и меѓународен транзит и продажба без царина..

Со Протоколот се предвидува да се воспостави и да функционира Track & Trace („T&T“) системот за тутунски производи кој ќе придонесе кон зголемување на ефикасноста на надлежните органи одговорни за спречување, откривање, истрага и гонење на сите облици на нелегална трговија со тутун, тутунски производи и опрема за производство што ќе доведе до намалување на нелегалната трговија со тутунски производи и опрема за нивно производство.

Во делот IV „Кривични дела“ (чл. 14-19) се таксативно наведени дејствијата за кои секоја страна треба да усвои законски и др. мерки за нивно утврдување како незаконски; вклучително и кривични дела; одговорност на правни лица; кривично гонење и санкции за лицата кои прекршуваат законските одредби, конфискација на тутунски производи, отуѓување или уништување на конфискуваниот тутун и посебните истражни техники како што се електронски или други форми на надзор и тајни операции од нивните надлежни органи.

Во делот V „Меѓународна соработка“ (чл. 20-31) од Протоколот се однесува на размена на општи информации; размена на извршни информации; размена на информации: на доверливост и заштита на информации; обезбедување помош и соработка: обука, техничка поддршка и соработка во научни,

ндеркOMBETARE qE promovon zgjidhje globale per tregtine e paligjshme te produkteve te duhanit.

Palët e Protokollit janë të detyruara të miratojnë dhe zbatojnë masa për mbikëqyrjen dhe rregullimin e zinxhirit të furnizimit të mallrave të përfshira nga ky Protokoll me qëllim që të parandalohet, zbulohet, hetohet dhe ndiqet tregtia e paligjshme e këtyre mallrave, masa për rritjen e efikasitetit të organeve kompetente si parandalimi, zbulimi, hetimi, ndjekja dhe heqja e të gjitha formave të tregtisë së paligjshme, si dhe masave për zbatimin e bashkëpunimit ndemjet palëve në Protokoll, me qëllim të përmirësimit të efektivitetit të veprimtarive të zbatimit të ligjit në luftën kundër sjelljeve të paligjshme, përfshirë krimet që si të tilla përcaktohen nga ky Protokoll.

Pjesa I e Protokollit (Neni I-3), i referohet përdorimit të termave; raportit të këtij Protokollit me marrëveshjet dhe instrumentet e tjera ligjore; si dhe qëllimit të Protokollit Në pjesën II "Detyrime të Përgjithshme" (nenet 4 dhe 5) janë të përcaktuara: detyrimet e përgjithshme të shteteve palë të protokollit.

Në pjesën III (neni 6-14) "Kontrolli i sistemit të furnizimit" të Protokollit është përcaktuar: detyrimi për lëshimin e licencës si dhe zbatimi i sistemit ekuivalent të miratimit ose kontrollit; kontrolli i detajuar i punës afariste; monitorimi i lëvizjes dhe prejardhjes, mbajtja e evidencë, masat e sigurisë dhe parandalimit, shitjet përmes internetit, telekomunikacioni ose teknologji të tjera në zhvillim, zonat e lira dhe transiti ndërkombëtar dhe shitja pa doganë..

Protokollit parashikon krijimin dhe funksionimin e sistemit Track & Trace ("T&T") për produktet e duhanit, i cili do të kontribuojë në rritjen e efikasitetit të organeve kompetente përgjegjëse për parandalimin, zbulimin, hetimin dhe ndjekjen penale të të gjitha formave të tregtisë së paligjshme të duhanit, produkteve të duhanit dhe pajisjeve të prodhimit që do të çojnë në uljen e tregtisë së paligjshme të produkteve të duhanit dhe pajisjeve për prodhimin e tyre.

Në pjesën IV "Vepra penale" (nenet 14-19) renditen në mënyrë taksative veprimet për të cilat secila palë duhet të ndërmarrë veprime ligjore dhe masa të tjera për përcaktimin e tyre si të paligjshme; duke përfshirë edhe vepra penale; përgjegjësi të personave juridikë; ndjekje penale dhe sanksione për personat që shkelin dispozitat ligjore, asgjësimin ose tjetërsimin e produkteve të duhanit të konfiskuar dhe teknikat speciale të hetimit, siç janë format elektronike ose forma të tjera të vëzhgimit dhe operacionet e fshehta nga autoritetet e tyre kompetente.

Në pjesën V "Bashkëpunimi Ndërkombëtar" (nenet 20-31) të Protokollit i referohen shkëmbimit të informacioneve të përgjithshme; shkëmbimit të informacioneve ekzekutive; shkëmbimit të

технички и технолошки прашања, обезбедување помош и соработка: истрага и гонење на сторителите на кривични дела, надлежност за кривични дела, соработка во спроведувањето на законот, меѓународна правна помош, екстрадиција; и мерки за обезбедување екстрадиција .

Во делот VI, „известување“ (чл. 32), од Протоколот е предвидена постапката за известување и размена на информации, преку Секретаријатот .

Во Дел VII „Институционални договори и финансиски средства“ (чл. 33-37) од Протоколот се предвидува обврската за одржување состаноци на страните, секретаријатот, односите со членовите на Собранието и меѓувладините организации и финансиски средства.

Во делот VIII „Решавање спорови“ (чл. 37), се однесува на решавање на споровите меѓу членките во врска со имплементацијата или примената на овој Протокол.

Во Дел IX „Развој на протоколот“ (чл. 38-39) се однесува на измени и дополнувања на Протоколот и на анексите на овој Протокол.

Во делот X од (чл. 40-47), се однесува на влегување во сила на Протоколот депозитар и автентични текстови и друго.

Значењето на Протоколот се огледа во тоа што претставува правна основа за елиминирање на сите видови на незаконита трговија со тутунски производи и создавање на глобален систем на следење што претставува суштинска компонента во борбата против нелегалната трговија со тутунски производи.

Со ратификацијата на Протоколот Република Северна Македонија на меѓународен план ќе ја изрази согласност да биде врзана со неговите одредби како предуслов за ефикасна борба против сите облици на нелегална трговија со тутунски производи согласно чл.15 од Рамковната конвенција за контрола на тутунот.

B. Оцена за тоа дали меѓународниот договор бара донесување на нови или измена на важечките закони
За спроведување на Протоколот ќе биде потребно да се извршат одредени дополнувања во Законот за акцизите како и во Кривичниот законик на Република Северна Македонија.

Г. Оцена за потребата од ангажирање финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија за спроведување на амандманите

За спроведување на Протоколот во оваа фаза не може да се даде точна проценка на финансиските средства потребни за негова примена, но не се

informacioneve: të konfidencialitetit dhe mbrojtjes së informacioneve; ofrimet të ndihmës dhe bashkëpunimit: trajnimi, mbështetja teknike dhe bashkëpunimi në çështjet shkencore, teknike dhe teknologjike, ofrimet të ndihmës dhe bashkëpunimit: hetimi dhe ndjekja penale e autorëve të veprave penale, bashkëpunimi në zbatimin e ligjit, ndihma juridike ndërkombëtare, ekstradimi; dhe masat për të siguruar ekstradimin.

Në pjesën VI, "Njoftimi" (neni 32), të Protokollit është parashikuar procedura për njoftimin dhe shkëmbimin e informacioneve, nëpërmjet Sekretariatit.

Në pjesën VII "Marrëveshje institucionale dhe burime financiare" (nenet 33-37) të Protokollit, parashikohet detyrimi për mbajtjen e takimeve të palëve, sekretariatit, raportet me anëtarët e Kuvendit dhe organizatat ndërqeveritare dhe burimet financiare.

Në pjesën VIII "Zgjidhja e mosmarrëveshjeve" (neni 37) i referohet zgjidhjes së mosmarrëveshjeve ndërmjet anëtarëve në lidhje me implementimin ose realizimin e këtij Protokollit.

Pjesa IX "Zhvillimi i Protokollit" (nenet 38-39) i referohet ndryshimeve dhe shtesave të Protokollit dhe anekseve të këtij Protokollit.

Në pjesën X (nenet 40-47) i referohet hyrjes në fuqi të Protokollit Depozitues dhe teksteve autentike e të tjera.

Rëndësia e Protokollit reflektohet në faktin se ai përfaqëson bazë juridike për eliminimin e të gjitha llojeve të tregtisë së paligjshme të produkteve të duhanit dhe krijimin e një sistemi global monitorimi që paraqet komponent thelbësor në luftën kundër tregtisë së paligjshme të produkteve të duhanit.

Me ratifikimin e Protokollit të Republikës së Maqedonisë së Veriut do ta shprehë pëlqimin e saj në nivel ndërkombëtar për t'u lidhur me dispozitat e saj si parakusht për një luftë efektive kundër të gjitha formave të tregtisë ilegale të produkteve të duhanit në përputhje me nenin 15 të Konventës kornizë për kontrollin e duhanit.

C. Vlerësim nëse një marrëveshje ndërkombëtare kërkon miratimin ose ndryshimin e ligjeve të reja në fuqi

Për zbatimin e Protokollit do të nevojitet të bëhen plotësime të caktuara në Ligjin e Akcizave si dhe në Kodin Penal të Republikës së Maqedonisë së Veriut

Ç. Vlerësim për nevojën e angazhimit të mjeteve financiare të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, për zbatimin e amendamenteve

Për realizimin e Protokollit në këtë fazë mund të jepet vlerësim i mjeteve financiare të nevojshme për zbatimin e tij, por nuk pritet që ai të shkaktojë implikime

очекува истиот да предизвика дополнителни *financiare shitesë* në Buxhetin e Republikës së
финансиски импликации во Буџетот на Република Македонисë së Veriut.
Северна Македонија.